

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ,
ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

07.06.2018

м. Київ

№ 850

Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 28 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” та підпункту 18 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, постановила:

1. Затвердити Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика (далі – Положення), що додається.

2. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 23 лютого 2016 року № 396 „Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-

правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України”, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 21 березня 2016 року за № 417/28547.

3. Це розпорядження набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Страховикам привести свою діяльність відповідно до вимог:

розділу IV, розділу VI Положення до 31 грудня 2018 року;

розділу III Положення з урахуванням, що при розрахунку нормативу платоспроможності та достатності капіталу відповідно до розділу III Положення:

з 31 грудня 2018 року до 29 червня 2019 року включно - застосовуються 30% величини К та 30% величини НЗП;

з 30 червня 2019 року до 29 червня 2020 року включно - застосовуються 60% величини К та 60% величини НЗП;

з 30 червня 2020 року - застосовуються в повному обсязі величини К та НЗП.

Тимчасово, з дня набрання чинності цього розпорядження і до 30 грудня 2018 року включно, вимоги пункту 3 розділу I Положення застосовуються з такими особливостями:

норматив платоспроможності та достатності капіталу визначається як сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату має бути не меншою величини довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень, що розраховується відповідно до законодавства, та визначається як сумарна величина розділів II – IV пасиву балансу (Звіту про фінансовий стан), форма і склад статей якого визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868, включаючи величину страхових резервів, що розраховується відповідно до законодавства.

Установити, що вимоги підпункту 12 пункту 6 розділу II, підпункту 6 пункту 2 розділу V Положення не поширюються на права вимоги до перестраховиків-нерезидентів за договорами перестраховування ризиків щодо договорів страхування життя з фізичними особами, істотними умовами яких є перестраховування ризиків у перестраховика-нерезидента, які були укладені до 01 січня 2005 року включно, та які продовжують діяти після набрання чинності Положенням.

5. Департаменту державного регулювання та методології нагляду на ринках фінансових послуг разом з департаментом юридичного забезпечення подати це розпорядження до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.

6. Управлінню забезпечення діяльності Голови та членів Комісії забезпечити оприлюднення цього розпорядження після його державної реєстрації.

7. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на члена Нацкомфінпослуг Залетова О.М.

Голова Комісії

І. Панчук

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення Комісії

Протокол № _____ засідання
Комісії від _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сфері ринків
фінансових послуг

07 червня 2018 року № 850

ПОЛОЖЕННЯ

про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблене відповідно до статей 27 – 29 Закону України „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, статті 31 Закону України „Про страхування”, статті 43 Закону України „Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”, Закону України „Про лінійні папери та фондовий ринок”, підпункту 18 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1070.

2. Цим Положенням встановлюються обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика.

3. Страховик зобов'язаний на будь-яку дату дотримуватись критеріїв ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, нормативу платоспроможності та достатності капіталу, нормативу ризиковості операцій та нормативу якості активів.

Страховик, який є власником істотної участі у страховику (страховиках), також зобов'язаний на будь-яку дату дотримуватись нормативу платоспроможності та достатності капіталу власника істотної участі.

4. При розміщенні коштів страхових резервів страховик повинен дотримуватися вимог до якості, безпечності, прибутковості, ліквідності та диверсифікованості активів, встановлених цим Положенням.

5. У разі здійснення страховиками страхування довічної пенсії в системі недержавного пенсійного забезпечення кошти резервів, сформованих за такими договорами, розміщуються відповідно до статті 49 Закону України „Про недержавне пенсійне забезпечення”.

6. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

боргові цінні папери – облігації підприємств (крім цільових облігацій), іпотечні сертифікати, іпотечні облігації, облігації місцевих позик, облігації міжнародних фінансових організацій, державні облігації України;

нерухоме майно – земельні ділянки, що належать на праві власності, будівлі, споруди, які розташовуються на земельній ділянці та щодо яких страховиком здійснено державну реєстрацію прав власності на таке нерухоме майно;

об'єкт нерухомого майна - нерухоме майно, щодо якого у страховика виникло право на таке майно, офіційно визнано і підтверджено цей факт державою шляхом державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, сформовано реєстраційну справу та присвоєно індивідуальний реєстраційний номер;

страхові резерви – величина, яка визначає грошову оцінку зобов'язань страховика за договорами страхування (перестраховування), розрахована відповідно до вимог законодавства з метою забезпечення майбутніх страхових виплат залежно від видів страхування.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, вживаються відповідно до законів України „Про страхування”, „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, „Про цінні папери та фондовий ринок” та інших нормативно-правових актів.

II. Критерії ліквідності, прибутковості та якості активів страховика

1. Сума прийнятних активів – сукупна вартість у національній валюті активів страховика, яка визначається за балансовою вартістю таких активів, якщо інше не передбачено цим Положенням, які відповідають критеріям ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, установленим у пунктах 2 – 5 цього розділу.

2. До суми прийнятних активів можуть включатися (з урахуванням вимог та обмежень, встановлених у пунктах 3 – 5 цього розділу) такі активи:

1) грошові кошти на поточному рахунку;

2) банківські вклади (депозити);

3) валютні вкладення згідно з валютою страхування;

4) нерухоме майно;

5) акції, облігації підприємств (крім цільових облігацій), іпотечні сертифікати, іпотечні облігації, облігації місцевих позик, облігації міжнародних фінансових організацій;

6) державні цінні папери, у тому числі державні облігації України;

7) права вимоги до перестраховиків;

8) інвестиції в економіку України за напрямками інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 року № 1211 (далі – інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України);

9) банківські метали, в тому числі поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банківських металах;

10) кредити страхувальникам – фізичним особам, що уклали договори страхування життя, в межах викупної суми на момент видачі кредиту та під заставу викупної суми – для страхових резервів із страхування життя;

11) готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, розрахунок яких установлений Національним банком України;

12) залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, що сплачені страховиками до централізованих страхових резервних фондів

Моторного (транспортного) страхового бюро України відповідно до Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”;

13) непрострочена дебіторська заборгованість: за укладеними договорами страхування та/або перестрахування;

14) дебіторська заборгованість, що виникла внаслідок розміщення грошових коштів страховика в гарантійних фондах асистанських компаній, виключно з метою гарантування медичного обслуговування клієнтів страховика в медичних закладах, відповідно до договорів страхування в разі настання страхових випадків в обсязі не більше 3% загального обсягу нормативу платоспроможності та достатності капіталу;

15) дебіторська заборгованість що виникла внаслідок здійснення страхового відшкодування за іншого страховика за договором обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності;

16) дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками (процентами) за банківськими вкладками (депозитами), цінними паперами, емітентом яких є держава;

17) внески страховика, що є учасником фінансової групи, до статутних капіталів інших страховиків – учасників цієї фінансової групи в обсязі, встановленому законодавством, за умови виконання такою фінансовою групою вимог до регулятивного капіталу, встановлених законодавством, та вимог цього Положення.

3. Прийнятні активи повинні розміщуватися з урахуванням принципів безпечності, прибутковості, ліквідності.

4. Активи, визначені в пункті 2 цього розділу, включаються до суми прийнятних активів за умови, якщо:

1) акції українських емітентів відповідно до законодавства пройшли процедуру лістингу на фондовій біржі та перебувають в біржовому реєстрі ;

2) акції іноземних емітентів, щодо яких Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку прийнято рішення про допуск таких цінних паперів до обігу на території України, відповідно до законодавства пройшли процедуру лістингу на фондовій біржі та перебувають у біржовому реєстрі, а також за умови, що:

іноземний емітент акцій провадить свою діяльність не менше ніж два роки;

іноземний емітент акцій провадить свою діяльність не менше ніж два роки;

акції іноземних емітентів перебувають в обігу упродовж останніх 12 місяців до дати розрахунку величини активів на організованих фондових ринках та пройшли процедуру лістингу на одній із іноземних фондових бірж згідно з переліком іноземних фондових бірж, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, що мають намір отримати допуск до обігу цінних паперів на території України, затвердженим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

3) облигації підприємств українських емітентів, облигації місцевих позик, іпотечні сертифікати, іпотечні облигації, державні облигації України, облигації міжнародних фінансових організацій перебувають в біржовому списку.

У разі якщо облигації виключено з біржового списку та протягом 90 календарних днів не включено до біржового списку, надалі такі активи включаються до суми прийнятних активів в розмірі не більше 50 відсотків їх вартості;

4) облигації іноземних емітентів, щодо яких Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку прийнято рішення про допуск таких цінних паперів до обігу на території України, відповідають вимогам щодо допуску таких цінних паперів до обігу їх на території України, а також за умови, що:

кредитний рейтинг іноземного емітента облигацій не нижчий за один із таких: „A3” – „Moody’s Investors Service” (США), „A” – „Standard & Poor’s” (США), „A” – „Fitch Ratings” (Великобританія);

облигації іноземних емітентів перебувають в обігу упродовж останніх 12 місяців до дати розрахунку величини активів на організованих фондових ринках та пройшли процедуру лістингу на одній із іноземних фондових бірж, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, що мають намір отримати допуск до обігу цінних паперів на території України, затвердженим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

5) цінні папери іноземних держав-емітентів відповідають вимогам щодо допуску таких цінних паперів до обігу їх на території України, а також за умови, що суверенні рейтинги в національній валюті, в іноземній валюті, за короткостроковими зобов’язаннями, за довгостроковими зобов’язаннями країни, в якій державою здійснено випуск цінних паперів, не нижчі за один із таких: „A3” – „Moody’s Investors Service” (США), „A” – „Standard & Poor’s” (США), „A” – „Fitch Ratings” (Великобританія);

б) активи, визначені в підпунктах 1 – 3 та 9 пункту 2 цього розділу, розміщені в банку, кредитний рейтинг якого відповідає інвестиційному рівню за Національною рейтинговою шкалою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2007 року № 665 (далі – національна рейтингова шкала).

У разі зниження рівня кредитного рейтингу банку, в якому розміщено активи страховика, нижче інвестиційного рейтингу за національною рейтинговою шкалою такі активи включаються до суми прийнятних активів з такого розрахунку:

протягом 30 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 75 відсотків їх вартості;

протягом 31 – 60 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 50 відсотків їх вартості;

протягом 61 – 90 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 25 відсотків їх вартості.

Якщо протягом 90 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу банку, в якому розміщені активи страховика, не відбулось відновлення рейтингу до рівня інвестиційного, зазначені активи не включаються до суми прийнятних активів;

7) боргові цінні папери, емітентом яких є резидент України, мають інвестиційний, кредитний рейтинг за національною рейтинговою шкалою.

У разі зниження рівня кредитного рейтингу боргового цінного паперу, в якому розміщено активи страховика, нижче інвестиційного за національною рейтинговою шкалою такі активи включаються до суми прийнятних активів з такого розрахунку:

протягом 30 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 75 відсотків їх вартості;

протягом 31 – 60 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 50 відсотків їх вартості;

протягом 61 – 90 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу в розмірі не більше 25 відсотків їх вартості.

Якщо протягом 90 календарних днів з моменту зниження рівня кредитного рейтингу боргового цінного паперу, в якому розміщено активи

страховика, не відбулось відновлення рейтингу до рівня інвестиційного, зазначені активи не включаються до суми прийнятних активів;

8) оцінка активів здійснюється за їх справедливою вартістю відповідно до вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності з урахуванням вимог цього Положення;

9) активи визначені в національній валюті України або в іноземній вільно конвертованій валюті.

5. До суми прийнятних активів не включаються:

1) активи, розміщені в банку, щодо якого прийнято рішення Національного банку України про віднесення його до категорії неплатоспроможних;

2) цінні папери:

обіг яких зупинено – з дати оприлюднення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, зупинено внесення змін до системи депозитарного обліку;

щодо емітента яких порушено провадження у справі про банкрутство, винесена ухвала про його санацію;

щодо емітента яких прийнято рішення про припинення шляхом ліквідації або визнання емітента банкрутом;

щодо яких визнано недійсною емісію цінних паперів такого емітента, скасовано реєстрацію випуску цінних паперів такого емітента;

емітент яких включений до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності, оприлюдненому на офіційному веб-сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

щодо емітента яких в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань відсутні відомості про юридичну особу або наявні відомості про відсутність юридичної особи за її місцезнаходженням;

емітента, у відношенні до яких прийнято рішення про зупинення торгівлі на будь-якій біржі, - з дати оприлюднення відповідної інформації на офіційному веб-сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку;

3) права вимоги до перестраховиків-резидентів з видів страхування, щодо яких такий перестраховик не має права здійснювати діяльність на дату розрахунку, та права вимоги до перестраховиків-нерезидентів, які на дату укладення відповідного договору перестраховування не відповідали вимогам, встановленим законодавством з питань регулювання ринків фінансових послуг.

4) активи, обтяжені зобов'язаннями, що обліковуються на позабалансових рахунках (застави, гарантії, зобов'язання тощо);

5) активи, зареєстровані та/або перебувають на тимчасово окупованій території України;

6) активи, зареєстровані та/або перебувають на території населених пунктів, внесених до переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення;

7) права вимоги до фізичних осіб та юридичних осіб, до яких застосовані Радою національної безпеки і оборони України персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), а також активи таких осіб;

8) майно, щодо якого законом, актами уповноважених на це органів державної влади, їх посадових осіб або на підставі договору, встановлена заборона розпоряджатися та/або користуватися (обтяження) або заборона відчуження, крім випадків, коли обмеження встановлене з метою виконання страхових зобов'язань страховика.

6. До нормативу ризиковості операцій не включаються такі активи:

1) майно, яке перебуває в заставі та є забезпеченням виконання будь-якої вимоги за іншими, ніж страхові, зобов'язаннями страховика;

2) активи, придбані за рахунок позик (кредити, поворотна фінансова допомога, інші позикові кошти);

3) активи, розміщені у банках та боргових цінних паперах, кредитний рейтинг яких нижче інвестиційного рівня за національною рейтинговою шкалою;

4) цінні папери, емітентами яких є інші страховики;

5) цінні папери із зобов'язаннями зворотного викупу, крім державних облігацій України;

- 6) цінні папери, за якими не здійснено повної оплати їх вартості;
- 7) іпотечні сертифікати, іпотечні облигації, крім іпотечних облигацій, емітентом яких є фінансова установа, більше ніж 50 відсотків корпоративних прав якої належать державі та/або державним банкам;
- 8) кошти, надані іншим особам на умовах субординованого боргу;
- 9) помилково перераховані кошти на рахунок страховика;
- 10) суми страхових платежів, які підлягають поверненню страховувальнику в період, наступний за звітним, відповідно до законодавства;
- 11) права вимоги до перестраховика-нерезидента, якщо рейтинг фінансової надійності (стійкості) такого перестраховика-нерезидента нижчий, ніж за класифікацією таких міжнародних рейтингових агентств: „В+” – „А.М.Вest” (США), „Вaa3” – „Moody’s Investors Service” (США), „ВВВ-” – „Standard & Poor’s” (США), „ВВВ-” – „Fitch Ratings” (Великобританія), та такий перестраховик-нерезидент не є страховим пулом;
- 12) права вимоги до перестраховиків-нерезидентів за укладеними договорами перестраховування ризиків, пов’язаних з дожиттям застрахованої особи до певного віку, події чи закінчення дії договору, крім ризиків, які пов’язані зі смертю застрахованої особи в будь-якому випадку, та/або з нещасним випадком, що трапився, та/або в разі стійкої непрацездатності (інвалідності) унаслідок хвороби застрахованої особи.
- 13) активи, перелічені у підпунктах 13 – 15 пункту 2 цього розділу.

III. Норматив платоспроможності та достатності капіталу

Норматив платоспроможності та достатності капіталу – сума прийнятих активів, збільшена на розмір відстрочених аквізиційних витрат (DAS) в обсязі, не більше:

7 відсотків розміру сформованого резерву нетто-премій – для страховика, що здійснює страхування життя. При цьому відстрочені аквізиційні витрати можуть бути враховані у такій мірі, щоб не включати суми, враховані при застосуванні модифікації резерву нетто-премій;

25 відсотків розміру сформованого резерву незароблених премій – для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя;

на будь-яку дату має бути не меншою за нормативний обсяг активів, що визначається як більша з таких величин:

З + К,

З + НЗП, де

З (зобов'язання) – величина довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень, що розраховується відповідно до законодавства, та визначається як сумарна величина розділів II – IV пасиву балансу (Звіту про фінансовий стан), форма і склад статей якого визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868);

К – величина, що дорівнює:

30 млн. грн. – для страховика, який здійснює або планує здійснювати види страхування інші, ніж страхування життя;

45 млн. грн. – для страховика, який здійснює або планує здійснювати страхування життя,

НЗП – нормативний запас платоспроможності, який розраховується відповідно до законодавства.

IV. Норматив платоспроможності та достатності капіталу власника істотної участі

Норматив платоспроможності та достатності капіталу власника істотної участі – сума прийнятних активів збільшена на розмір відстрочених аквізиційних витрат (DAC) в обсязі, встановленому у розділі III цього Положення, яка на будь-яку дату має бути не меншою за нормативний обсяг активів, що встановлений для нормативу платоспроможності та достатності капіталу, збільшений на величину, що визначається у такому порядку:

у разі набуття істотної участі у страховику (страховиках), що не виконує (виконують) вимоги, встановлені цим Положенням, величина дорівнює добутку розміру істотної участі у такому (таких) страховику (страховиках) на розмір нестачі (дефіциту) прийнятних активів страховика (страховиків), участь у якому (яких) набула;

якщо страховик (страховики) у якому (яких) набута участь виконує (виконують) вимоги, встановлені цим Положенням, величина дорівнює нулю.

V. Норматив ризиковості операцій

1. Норматив ризиковості операцій – сума прийнятних активів, які відповідають вимогам, встановленим у пунктах 2 – 6 цього розділу, збільшена на розмір відстрочених аквізиційних витрат (ДАС) в обсязі, не більше:

5 відсотків розміру сформованого резерву нетто-премій – для страховика, що здійснює страхування життя. При цьому відстрочені аквізиційні витрати можуть бути враховані у такій мірі, щоб не включати суми, враховані при застосуванні модифікації резерву нетто-премій;

20 відсотків розміру сформованого резерву незароблених премій – для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя,

має бути не меншою, ніж величина страхових резервів, що розраховуються відповідно до законодавства.

2. До нормативу ризиковості операцій включаються прийнятні активи в таких обсягах:

1) грошові кошти на поточних рахунках та банківські вклади на вимогу (за винятком коштів у розмірі резерву належних виплат страхових сум та коштів резерву заявлених, але не виплачених збитків):

для страховика, що здійснює страхування життя, – не більше 20 відсотків страхових резервів;

для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – не більше 30 відсотків страхових резервів.

Кошти резерву належних виплат страхових сум та кошти резерву заявлених, але не виплачених збитків, розміщені у вигляді грошових коштів на поточних рахунках та банківських вкладів на вимогу, включаються до нормативу ризиковості операцій у повному обсязі;

2) банківські вклади (депозити) в тому числі банківські вклади на вимогу, зокрема в іноземній вільно конвертованій валюті, валютні вкладення згідно з валютою страхування – разом не більше 70 відсотків страхових резервів.

При цьому банківські вклади (депозити), валютні вкладення згідно з валютною страховання в кожному банку – не більше 20 відсотків страхових резервів.

Обсяг банківських вкладів (депозитів) в іноземній валюті може бути збільшений на величину, яка відповідає розміру сформованих страхових резервів за договорами страхування, за якими страховики несуть відповідальність в іноземній валюті;

3) нерухоме майно – не більше 20 відсотків страхових резервів, при цьому вкладення в один об'єкт нерухомого майна – не більше 10 відсотків страхових резервів;

4) цінні папери за вказаним нижче переліком – разом не більше 50 відсотків страхових резервів, з них:

акції українських емітентів – не більше 10 відсотків страхових резервів, при цьому в акції одного емітента – не більше 3 відсотків страхових резервів;

облігації підприємств українських емітентів – для страховика, що здійснює страхування життя, – не більше 40 відсотків страхових резервів, при цьому не більше 10 відсотків страхових резервів в облігації одного емітента, а для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – не більше 30 відсотків страхових резервів, при цьому не більше 10 відсотків страхових резервів в облігації одного емітента;

акції, облігації іноземних емітентів та цінні папери іноземних держав – для страховика, що здійснює страхування життя, – не більше 20 відсотків страхових резервів, а для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – не більше 10 відсотків страхових резервів;

облігації місцевих позик – не більше 10 відсотків страхових резервів;

іпотечні облігації, емітентом яких є Державна іпотечна установа, фінансова установа, більше ніж 50 відсотків корпоративних прав якої належать державі та/або державним банкам, – разом не більше 20 відсотків страхових резервів;

облігації міжнародних фінансових організацій для страховика, що здійснює страхування життя, – не більше 50 відсотків страхових резервів, а для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – не більше 40 відсотків страхових резервів;

5) державні облігації України – для страховика, що здійснює страхування життя, – не більше 95 відсотків страхових резервів, а для

страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – не більше 80 відсотків страхових резервів;

б) права вимоги до перестраховиків – для страховика, що здійснює страхування життя, – разом не більше 40 відсотків страхових резервів, а для страховика, що здійснює страхування інше, ніж страхування життя, – разом не більше 50 відсотків страхових резервів. При цьому:

права вимоги до кожного перестраховика-резидента – не більше 5 відсотків страхових резервів;

права вимоги до перестраховиків-нерезидентів для страховика, що здійснює страхування життя, – разом не більше 35 відсотків страхових резервів.

До нормативу ризиковості операцій включаються в повному обсязі права вимоги до перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків.

До нормативу ризиковості операцій включаються в повному обсязі права вимоги до перестраховиків за укладеними договорами перестраховування ризиків за такими видами страхування:

авіаційне страхування цивільної авіації;

страхування відповідальності морського перевізника та виконавця робіт, пов'язаних із обслуговуванням морського транспорту, щодо відшкодування збитків, завданих пасажиром, багажу, пошті, вантажу, іншим користувачам морського транспорту та третім особам;

страхування об'єктів космічної діяльності (наземна інфраструктура), перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Національного космічного агентства України;

страхування цивільної відповідальності суб'єктів космічної діяльності;

страхування об'єктів космічної діяльності (космічна інфраструктура), які є власністю України, щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском та експлуатацією її у космічному просторі;

страхування відповідальності щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском та експлуатацією її у космічному просторі;

страхування відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника);

страхування повітряного транспорту;

страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника);

страхування водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту);

обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів;

страхування сільськогосподарської продукції інше, ніж страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України „Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою”,

за умови, що ці перестраховики відповідають таким вимогам:

провадить страхову та/або перестрахову діяльність не менше десяти років;

рейтинг фінансової надійності перестраховика-резидента, визначений уповноваженими рейтинговими агентствами та/або міжнародними рейтинговими агентствами, визнаними відповідно до законодавства, не нижчий ніж „АА-” за національною рейтинговою шкалою.

До нормативу ризиковості операцій включаються в повному обсязі права вимоги до перестраховиків за укладеними договорами перестрашування:

ризиків із страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України „Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою”;

ризиків із страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту.

Права вимоги до перестраховиків визначаються як сума часток перестраховиків у страхових резервах, розрахованих відповідно до вимог законодавства, за виключенням суми часток перестраховиків-резидентів у страхових резервах, з видів страхування, щодо яких такий перестраховик не

має права здійснювати діяльність на дату розрахунку, та суми часток перестраховиків-нерезидентів у страхових резервах, які на момент укладення відповідного договору перестраховування не відповідали вимогам, встановленим законодавством з питань регулювання ринків фінансових послуг;

7) довгострокове фінансування (кредитування) житлового будівництва – не більше 10 відсотків страхових резервів зі страхування життя;

8) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України, крім інвестування в розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітентом яких є Державна іпотечна установа, – разом не більше 10 відсотків страхових резервів. При цьому в окремий об'єкт інвестування – не більше 5 відсотків страхових резервів;

9) банківські метали, в тому числі поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банківських металах, – разом не більше 15 відсотків страхових резервів;

10) кредити страхувальникам - фізичним особам – разом не більше 20 відсотків страхових резервів зі страхування життя.

3. До нормативу ризиковості операцій включаються кошти, сплачені страховиком до централізованих страхових резервних фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України, в обсязі не більше ніж розміри коштів, що використовуються виключно для здійснення страхових виплат за укладеними таким страховиком договорами страхування (перестраховування) цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, збільшені на дебіторську заборгованість, що виникла внаслідок розрахунків з прямого врегулювання збитків (вимог) за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів відповідно до законодавства та угод з прямого врегулювання збитків (вимог), зменшені на суму кредиторської заборгованості, що виникла внаслідок таких розрахунків зі страховиками.

Такі кошти страховика повинні обліковуватись в Моторному (транспортному) страховому бюро України окремо.

4. До нормативу ризиковості операцій включаються активи, розміщені у банках та боргових цінних паперах, кредитний рейтинг яких за національною рейтинговою шкалою нижче, ніж „А-“, але в межах інвестиційного рейтингу, – разом не більше 20 відсотків страхових резервів, при цьому в одній юридичній особі – не більше 10 відсотків страхових резервів.

5. До нормативу ризиковості операцій включаються активи страховика, розміщені в одній юридичній особі, в розмірі не більше 25 відсотків страхових резервів, зокрема:

банківські вклади (депозити), валютні вкладення, банківські метали на рахунках, відкритих у цій юридичній особі;

акції, облігації підприємств, іпотечні облігації, емітентом яких є ця юридична особа;

інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України;

довгострокове фінансування (кредитування) житлового будівництва.

6. До нормативу ризиковості операцій без дотримання вимог, встановлених пунктами 2, 4 та 5 цього розділу, можуть включатися прийнятні активи (з урахуванням вимог пункту 6 розділу II цього Положення) у розмірі не більше, ніж сформовані резерв катастроф та резерв коливань збитковості на дату розрахунку нормативу.

VI. Норматив якості активів

1. Норматив якості активів – сума активів, які визначені пунктом 2 цього розділу у якості низькоризикових активів, має бути:

1) для страховика, що здійснює страхування життя, - разом не менше 40 відсотків страхових резервів;

2) для страховика, що здійснює страхування за видами страхування, іншими, ніж страхування життя:

якщо страховик здійснює страхування хоч за одним з видів обов'язкового страхування - разом не менше 40 відсотків страхових резервів;

якщо страховик здійснює страхування тільки за видами добровільного страхування - разом не менше 20 відсотків страхових резервів.

2. З метою виконання вимог цього Положення низькоризиковими активами визнаються (з урахуванням вимог та обмежень, встановлених пунктами 3 – 6 розділу II та пунктами 2 – 6 розділу V цього Положення) такі активи:

цінні папери, емітентом яких є держава;

кошти, розміщені в банках, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж „АА” за національною рейтинговою шкалою;

облігації, емітентом яких є банк, який має кредитний рейтинг не нижче ніж „АА” за національною рейтинговою шкалою;

облігації міжнародних фінансових організацій;

залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах, що сплачені страховиком до централізованих страхових резервних фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України відповідно до Закону України „Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” та розміщені в банках, які мають кредитний рейтинг не нижче ніж „АА” за національною рейтинговою шкалою, і в державні цінні папери, у тому числі державні облігації України;

права вимоги до перестраховиків-нерезидентів за укладеними договорами перестраховування ризиків з обов’язкового авіаційного страхування цивільної авіації та за договорами міжнародного обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів „Зелена Картка”, за умови, що такі перестраховики не є резидентами держави, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному в статті 1 Закону України „Про оборону України”, та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України, та рейтинг фінансової надійності (стійкості) таких перестраховиків-нерезидентів не нижчий, ніж за класифікацією таких міжнародних рейтингових агентств: : „А” - „А.М. Best” (США), „А2” - „Moody’s Investors Service” (США), „А” - „Standard & Poor’s” (США), „А” - „Fitch Ratings” (Великобританія);

права вимоги до перестраховика-нерезидента за укладеними договорами перестраховування ризиків з обов’язкового страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту, за умови, що такий перестраховик не є резидентом держави, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному в статті 1 Закону України „Про оборону України”, та/або дії яких створюють умови для виникнення воєнного конфлікту та застосування воєнної сили проти України.

VII. Прикінцеві положення

1. Державний контроль за дотриманням страховиками вимог цього Положення здійснюється Нацкомфінпослуг відповідно до законодавства.

2. Нацкомфінпослуг може вимагати надання інформації про дотримання вимог цього Положення станом на будь-яку дату.

Директор департаменту державного
регулювання та методології нагляду
на ринках фінансових послуг

Н. Леш